

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

28 ноември 1989 година*

„Свободно движение на работници – Познания по един официален език на приемащата държава”

По дело C-379/87

с предмет преюдициално запитване до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на High Court, Dublin, (Ирландия) за преюдициално решение по висящото пред този съд производство между

Anita Groener

и

Minister for Education and the City of Dublin Vocational Education Committee

относно тълкуването на член 48, параграф 3 от Договора за ЕИО и член 3 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 от Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободата на движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2),

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, Sir Gordon Slynn, г-н С. N. Kakouris, г-н F. A. Schockweiler и г-н M. Zuleeg, председатели на състав, г-н Т. Koopmans, г-н G. F. Mancini, г-н R. Joliet, г-н Т. F. O'Higgins, г-н J. C. Moitinho de Almeida и г-н F. Grévisse, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: J. A. Rompre, заместник-секретар,

като има предвид становищата, представени:

- за Anita Groener, от г-н J. A. Reidy, solicitor и по време на устната фаза на производството от адв. F. Clarke, SC,

- за ирландското правителство и за City of Dublin Vocational Education Committee от г-н L. J. Dockery, Chief State Solicitor, в качеството на представител, и по време на устната фаза на производството от адв. R. Nesbitt и H. A. Wheleham,

- за френското правителство, от г-н R. de Gouttes и по време на устната фаза на производството от г-н M. Giacomini, в качеството на представители,

- за Комисията, от г-жа K. Banks, член на нейната правна служба, в качеството на представител,

* Език на производството: английски.

като взе предвид доклада за съдебното заседание и след това за заседанието от 9 март 1989 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 май 1989 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 3 декември 1987 г., което е постъпило в Съда на 21 декември 1987 г., High Court, Dublin, е отправил съгласно член 177 от Договора за ЕИО, три преюдициални въпроса относно тълкуването на член 48, параграф 3 от Договора за ЕИО и член 3 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 от Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободата на движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2), с оглед преценяване съответствието с тези разпоредби на националните правила за назначаване на постоянна длъжност на пълен работен ден като лектор в държавно професионално учебно заведение, при условие, че се докажат подходящи познания по ирландски език.

2. Въпросите са били повдигнати е хода на производството, започнато от Anita Groener, нидерландски гражданин, срещу ирландския министър на образованието (наричан по-долу „министъра“) и City of Dublin Vocational Education Committee (Комисията за професионално обучение в град Дъблин) (наричана по-долу „образователната комисия“). Спорът е започнал с отказа на министъра да назначи г-жа Groener на постоянна длъжност на пълен работен ден като учител по изобразително изкуство (лектор 1 (рисуване)), наета от образователната комисия, след като не е издържала тест, който е целял да оцени нейните познания по ирландски език.

3. От представените пред Съда документи е очевидно, че съгласно раздел 23, параграфи 1 и 2 от Закона за професионалното обучение от 1930 г., се изисква одобрението на министъра относно броя, квалификацията, възнаграждението и назначаването на всички служители от всяка образователна комисия. Като е упражнявал правомощията си съгласно този закон, министърът е одобрил, *inter alia*, две административни мерки.

4. На първо място, съгласно Меморандум V7, който влиза в сила на 1 септември 1974 г., компетентната комисия не може да назначи лице на постоянна длъжност на пълно работно време в определени области на преподаване, включително изобразително изкуство, освен ако това лице не притежава сертификат за професионално владеене на ирландски език Ceard-Teastas Gaeilge или равностойна квалификация, призната от министъра. В този меморандум, министърът също така запазва правото си да освободи кандидатите от други държави, различни от Ирландия, от задължението да знаят ирландски език, при условие, че няма други кандидати напълно отговарящи за тази длъжност.

5. На второ място, на 26 юни 1979 г., министърът издава циркулярно писмо. Съгласно параграфи 2 и 3 от това писмо, за длъжностите асистент и лектор, графа I, трябва да се даде предпочитание на кандидатите с подходяща квалификация, които притежават сертификат Ceard-Teastas Gaeilge. От назначените лица, които не притежават сертификат, може да бъде поискано да преминат специален изпит по ирландски език,

който се състои в устен тест (наричан по-долу „изпита“). Заинтересуваните кандидати не могат да бъдат назначени на временни или постоянни длъжности на пълен работен ден докато не преминат изпита. Параграф 5 от писмото потвърждава, че разпоредбите на Меморандум V7, съгласно които може да се разреши освобождаване от изискването за езикова квалификация в случаите, когато няма кандидати, които напълно да отговарят на квалификацията, продължава да се прилагат.

6. През м.септември 1982 г., г-жа Groener е била временно наета на пълен работен ден като учител по изобразително изкуство в Колежа по маркетинг и дизайн в Дъблин, който е под юрисдикцията на образователната комисия. През м.юли 1984 г., тя кандидатства за постоянна длъжност на пълен работен ден като лектор по изобразително изкуство в този колеж. Тъй като не притежава сертификат Ceard-Teastas Gaeilge, г-жа Groener е поискала да бъде направено изключение, но тази молба е била отхвърлена. Причината за отказът е бил, че е имало други напълно квалифицирани кандидати за тази позиция. Въпреки това министърът дава съгласието си тя да бъде назначена, при условие, че първо премине изпита.

7. Г-жа Groener започва четириседмичен курс за начинаещи в института Gael Linn и през последната седмица на курса се явява изпита; но без успех.

8. Последващите стъпки, предприети от г-жа Groener и от колежа, нейния работодател, за да запазят нейната работа за академичната 1985/86 г. като лектор на пълен работен ден по временен договор или да ѝ бъде разрешено освобождаване от задължението да докаже своите познания по ирландски език, са били неуспешни.

9. Тогава г-жа Groener започва производство за съдебен контрол срещу министъра и образователната комисия пред High Court, Dublin, като твърди, че условията, посочени в Меморандум V7 и циркулярното писмо 28/79 противоречат на член 48 от Договора за ЕИО и Регламент № 1612/68.

10. Като има предвид, че искът повдига определени въпроси относно тълкуването на тези разпоредби на правото на Общността, High court, Dublin е препратил до Съда следните преюдициални въпроси:

„1. Когато законите, подзаконовите и административните разпоредби поставят назначаването на определена длъжност в една държава-членка в зависимост от притежаването от страна на кандидата на подходящи познания по един или два официални езика на тази държава-членка, които са езици, които гражданите на другите държави-членки не биха могли обикновено да знаят, но биха могли да научат само за да изпълнят това условие, трябва ли член 3 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета да се тълкува като прилагащ тези разпоредби на основание, че тяхното изключително и принципно действие е да не допускат гражданите на другите държави-членки да приемат предложената длъжност?

2. Предвид значението на фразата „характер на длъжността, която трябва да бъде заета“, посочена в член 3 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета, трябва да се вземе под внимание политиката на ирландската държава, според която лицата, които заемат длъжност трябва да имат достатъчни познания по ирландски език, когато такова познаване не се изисква за да изпълняват задълженията си при заемане на длъжността?

3. (1) Трябва ли терминът „държавна политика“, използван в член 48, параграф 3 от Договора за ЕИО да се тълкува като прилагащ политиката на ирландската държава да поддържа и засилва позицията на ирландския език като първи официален език?

(2) Ако това е така, дали изискването, лицата, които искат да бъдат назначени на длъжности като лектори в професионални учебни заведения в Ирландия, които не притежават сертификата „Ceard-Teastas Gaeilge“ да преминат специален изпит по ирландски език с оглед да докажат на министерството на образованието тяхната компетентност по ирландски език, представлява ограничение, оправдано от тази политика?”

11. За по-пълно разглеждане на фактите по делото, хода на производството и твърденията и доводите на страните, които са представени или описани тук само доколкото е необходимо с оглед мотивите на Съда, се препраща към доклада за заседанието.

12. Преди всичко, трябва да се има предвид, че второто тире на член 3, параграф 1 от Регламент № 1612/68 предвижда, че законовите разпоредби или административна практика на държава-членка не се прилагат, „когато, макар и да се прилагат независимо от гражданството, тяхната изключителна или основна цел или резултат е да не допускат граждани на друга държава-членка до предложената работа“. Последната алинея от член 3, параграф 1 предвижда, че „тази разпоредба не се прилага към условия, свързани с езикови познания, изисквани поради характера на длъжността, която трябва да бъде заета“.

13. От представените пред Съда документи става ясно, че задължението да се докаже познаване на ирландския език, наложено от спорните национални разпоредби, се прилага без разлика за ирландските и други граждани на Общността, с изключение що се отнася до освобождаване, което може да бъде разрешено за граждани на други държави-членки.

14. Тъй като второто тире на член 3, параграф 1 не се прилага, когато езиковите изисквания са оправдани от характера на длъжността, е целесъобразно да се разгледа на първо място, втория, представен от националния съд въпрос, който основно е за това дали характера на постоянна длъжност на пълен работен ден като лектор по изобразително изкуство в държавно професионално учебно заведение е такъв, че да оправдае изискването за познание на ирландски език.

15. Според представените пред Съда документи, преподаването на изобразително изкуство, както и повечето от другите предмети, преподавани в държавните професионални образователни училища, се извършва основно или всъщност изключително на английски език. Следователно, както е отбелязано по смисъла на втория преюдициален въпрос, познанията по ирландски език не представляват изискване за изпълнение на задълженията при такъв вид преподаване.

16. Въпреки това, тази констатация сама по себе си не е достатъчна за да даде право на националният съд да реши дали спорното изискване за познаване на езика е оправдано „поради характера на заетата длъжност“ по смисъла на последната алинея от член 3, параграф 1 от Регламент № 1612/68.

17. Както става ясно от представените пред Съда документи, за да се разбере обхвата на втория въпрос, трябва да се вземе под внимание особеното езиково положение в Ирландия. По силата на член 9 от Ирландската конституция „Bunreacht na hEireann”:

„(1) Ирландският език като национален език е първият официален език.

(2) Английският език се признава за втори официален език.

(3) Въпреки това, може със закон да се предвиди изключителното използване, в цялата страна или в част от нея, на всеки един от двата езика за една или друга официална цел.”

18. Както става ясно от представените пред Съда документи, въпреки, че ирландският език не се говори от цялото ирландско население, следваната от много години от ирландското правителство политика е била предназначена не само да поддържа, но и да насърчава използването на ирландския език като средство за изразяване на национална идентичност и култура. Поради тази причина ирландските езикови курсове са задължителни за децата, получаващи начално обучение и избиращи тези в гимназиите. Наложено върху лекторите в държавните професионални училища задължение да имат определени познания по ирландски език е една от мерките, приети от ирландското правителство в подкрепа на тази политика.

19. Договора за ЕИО не забранява приемането на политика за защита и насърчаване на езика на държава-членка, който е и национален и първи официален език. Въпреки това, приложението на такава политика не трябва да накърнява основните свободи като тази за свободно движение на работници. Следователно, изискванията, произлизащи от мерки, целящи да прилагат такава политика, при никакви обстоятелства не трябва да бъдат прекомерни по отношение на преследваната цел и начина, по който те се прилагат не трябва да води до дискриминация на гражданите на другите държави-членки.

20. Трябва да се признае важността на образованието за прилагането на една такава политика. Учителите играят съществена роля, не само чрез преподавателската дейност, но също така и чрез тяхното участие във всекидневния живот на училището и привилегированите отношения, които имат с техните ученици. При тези обстоятелства, не е неоправдано да се изисква от тях да имат някакво познаване на първия национален език.

21. Следователно при условие, че изискваното ниво на познание не е прекомерно по отношение на преподавания предмет, наложеното на учителите изискване да имат съответните познания по този език трябва да се разглежда като условие, което съответства на изискваното познаване поради характера на длъжността, която трябва да се заеме по смисъла на последната алинея от член 3, параграф 1 от Регламент № 1612/68.

22. Също така трябва да се посочи, че когато националните разпоредби предвиждат възможност за освобождаване от това езиково изискване, когато няма други напълно квалифицирани кандидати за заемането на тази длъжност, правото на Общността изисква това правомощие за освобождаване да се предостави на министъра без да се упражнява дискриминация.

23. Освен това, принципът на недискриминация забранява налагането на всякакви изисквания, според които обсъжданото езиково познаване трябва да е придобито на национална територия. Това също така обхваща и възможността за гражданите на други държави-членки, когато те отново кандидатстват за длъжността асистент или лектор, да вземат отново устния изпит, в случай че преди това не са успели.

24. Съответно отговорът на втория въпрос трябва да гласи, че постоянна длъжност на пълен работен ден като лектор в държавно професионално учебно заведение е длъжност, която има характер, който оправдава изискванията за езикови познания по смисъла на последната алинея от член 3, параграф 1 от Регламент № 1612/68 на Съвета, при условие, че спорните езикови изисквания са наложени като част от политиката за подкрепа на националния език, който в същото време е първият официален език и при условие, че изискването се прилага по пропорционален начин, изключващ дискриминация.

25. С оглед на отговора, даден на втория въпрос, не е необходимо да се дава отговор на първия и третия въпрос.

По съдебните разноски

26. Разходите, направени от ирландското и френското правителство и от Комисията на Европейските общности, които представиха своите становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, отправени от High court, Dublin с Определение от 3 декември 1987 г., реши:

Постоянна длъжност на пълен работен ден като лектор в държавно професионално учебно заведение е длъжност, която има характер, който оправдава изискванията за езикови познания по смисъла на последната алинея от член 3, параграф 1 от Регламент № 1612/68 на Съвета, при условие, че спорните езикови изисквания са наложени като част от политиката за подкрепа на националния език, който в същото време е първият официален език и при условие, че изискването се прилага по пропорционален начин, изключващ дискриминация.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 28 ноември 1989 година.

Подписи